

PLAN MANAGERIAL

judcător Ana-Maria GAROFIL

CUPRINS

Introducere	2
I. Admiterea la INM	4
I.1. Baza de selecție	5
I.2. Structura concursului	6
I.3. Baze de date de subiecte	6
II. Formarea profesională inițială	8
II.1. Caracterul practic al formării	9
Anul I de studiu	9
Anul II de studiu	12
II.2. Caracterul unitar al formării	15
II.3. Caracterul pluralist al formării.	16
III. Personalul de instruire	19
III.1. Recrutarea	19
III.2. Evaluarea	20
III.3. Formarea personalului de instruire	21
IV. Absolvirea INM	23
V. Magistratul român magistrat european	24

Introducere

Așa după cum se arată în cuprinsul Avizului nr. 4 (2003) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri privind formarea inițială și continuă specifice judecătorilor la nivel național și european:

”Este esențial ca judecătorii să aibă, după selecția ulterioară absolvirii studiilor de drept, o instruire detaliată, amănunțită și diversificată, pentru a-și îndeplini obligațiile într-un mod satisfăcător. Formarea în acest fel reprezintă totodată o garanție a independenței și imparțialității lor, în conformitate cu cerințele Convenției privind protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În cele din urmă, formarea reprezintă o premisă esențială pentru ca sistemul judiciar să fie respectat și demn de respect. Încrederea cetățenilor în sistemul judiciar va fi consolidată dacă judecătorii vor avea cunoștințe detaliate și diverse care să se extindă dincolo de domeniul legislativ, către domenii cu importanță socială, precum și dacă înțelegerea și abilitățile demonstrate în sala de judecată și cele personale le vor permite să soluționeze cauzele și să trateze într-un mod corespunzător toate persoanele implicate. Pe scurt, formarea este esențială pentru îndeplinirea obiectivă, imparțială și competentă a atribuțiilor judecătorești și pentru protejarea judecătorilor de influențe necorespunzătoare”.

Realizarea formării profesionale inițiale este, potrivit art. 103 alin. 1 din Legea nr. 304/2004, în sarcina Institutului Național al Magistraturii, instituție aflată în coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii.

Rolul directorilor adjuncți în elaborarea și implementarea planurilor de formare profesională inițială și continuă este evidențiat în art. 14 din Regulamentul INM potrivit cu care (1) *Directorii adjuncți ai Institutului au, în principal, următoarele atribuții: a) asigură respectarea programelor de studiu și a normelor de disciplină interioară; b) asigură elaborarea, după caz, a proiectelor programului de învățământ, de politici și strategii de formare a judecătorilor și procurorilor; c) coordonează departamentele încredințate de directorul Institutului; d) asigură elaborarea proiectului statului de funcții și statului de personal; e) asigură elaborarea proiectului programului de relații externe al Institutului; f) asigură efectuarea lucrărilor necesare pentru relațiile cu autoritățile și instituțiile publice, cu specialiștii români sau străini, precum și cu reprezentanțele diplomatice străine din România, în vederea promovării intereselor Institutului în raporturile cu acestea; g) asigură relațiile cu mass-media și cu publicul; h) efectuează lucrările privind primirea în audiență la conducerea Institutului.* (2) *Directorii adjuncți exercită orice alte atribuții prevăzute de lege sau regulamente ori stabilite de*

*Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul științific sau de directorul Institutului. (3)
Directorul Institutului stabilește, prin decizie, atribuțiile fiecărui director adjunct.*

Potrivit disp. art. 13 alin. 3 din același regulament, *Directorul Institutului poate delega directorilor adjuncti o parte din atribuțiile sale.*

Viziunea managerială ce urmează a fi prezentată în continuare se subsumează obiectivelor strategiei INM pentru perioada 2013-2016 aprobată prin Hotărârea Plenului CSM nr. 543/04.06.2013.

I. Admiterea la INM

Pentru o formare inițială eficientă, de calitate care să răspundă nevoilor sistemului și să fie aptă să ofere acestuia oameni potriviți profesiei, este important, printre altele, și modul de reglementare a concursului de admitere. În acest sens, amintim art. 27 din Avizul nr. 4 (2003) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri privind formarea inițială și continuă specifice judecătorilor la nivel național și european, potrivit cu care *„Planul de formare inițială și intensitatea formării vor varia în funcție de metoda aleasă în recrutarea judecătorilor.*

Prin Hotărârea nr. 18/17.11.2011, Consiliul Științific al INM a aprobat unificarea procedurilor aplicabile celor două tipuri de concursuri: admiterea în magistratură în condițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 și admiterea la Institutul Național al Magistraturii, sub aspectul etapelor, probelor, subiectelor, tematicii și bibliografiei, înaintând, Consiliului Superior al Magistraturii, propunerea ca, în anul 2012, cele două concursuri să fie organizate împreună. În acest fel, o dată în plus s-a confirmat că structura concursului de admitere în INM asigură o selecție riguroasă, obiectivă și la înalte standarde de calitate a candidaților. Astfel, această procedură de selecție are loc pe baza unor probe menite să verifice nu doar cunoștințe, ci și aptitudini, abilități și motivații (testul de verificare a raționamentului logic și interviu).

Concomitent cu propunerile de unificare a procedurilor aferente celor 2 concursuri de admitere, conducerea INM a formulat propuneri de modificare a dispozițiilor regulamentului concursului de admitere, în vederea remedierii deficiențelor constatate cu prilejul sesiunilor anterioare. Modificările au vizat: includerea testului de verificare a raționamentului logic, alături de cel de verificare a cunoștințelor juridice, în etapa I eliminatorie a concursului; stabilirea numărului maxim de candidați admiși în etapa a II-a, a interviului, într-un plafon reprezentând dublul numărului de locuri scoase la concurs, dacă acesta este mai mare de 100 și triplul lor, dacă numărul de locuri scoase la concurs este mai mic sau egal cu 100; introducerea, în cadrul probei interviului, a unei componente constând în redactarea unei analize pe baza unui subiect extras înainte de examinare; instituirea unui punctaj minim de 70 de puncte pentru promovarea probei interviului; stabilirea ponderii celor două etape în media finală, după cum urmează: media ponderată a primei etape - 75%, interviu - 25%, pentru a da eficiență reală probelor care verifică aptitudini, atitudini și abilități.

I.1.Baza de selecție

În mod constant, admiterea la INM a constituit o provocare pentru absolvenții de drept, aspect reflectat în numărul mare al candidaților înscriși, respectiv peste 3000 pe un număr de locuri de 200, în ultimii ani.

Reprezentanții INM (directori, formatori - judecători, procurori, auditori de justiție, personal de specialitate juridică din INM), au participat, în perioada 2012-2014, la întâlniri cu studenții de drept, la solicitarea acestora, întâlniri în cadrul cărora au fost discutate nu doar aspecte referitoare la concursul de admitere ori formarea inițială, dar și aspecte despre profesia de judecător sau procuror.

De asemenea, INM a primit, în mod constant, la sediul său studenți de drept în cadrul stagiilor obligatorii ale acestora din urmă, stagii care au fost apreciate ca deosebit de relevante cu privire la modul în care se desfășoară formarea inițială, standardele ridicate, comunicarea deschisă între auditorii de justiție și formatori, precum și cu privire la viitoarea profesie de judecător sau procuror.

Apreciem că cele două demersuri anterior menționate trebuie să continue având aptitudinea de a oferi potențialilor candidați informații utile cu privire la profesia de judecător sau procuror și să le ofere astfel argumente pro sau contra înscrierii la concursul de admitere, precum și să contribuie, în acest fel, la realizarea unei baze de selecție relevante.

La solicitarea reprezentanților facultăților de drept din țară, conducerea INM a organizat, în anul 2012, prima întâlnire pe marginea discutării tematicii concursului de admitere în contextul intrării în vigoare a noilor coduri civile. Dat fiind dialogul constructiv prilejuit de această primă întâlnire, acest demers a continuat și în anii următori, temele de discuție diversificându-se. Astfel, întrucât s-a constatat de către formatorii implicați în formarea inițială un nivel neunitar de pregătire la nivelul facultăților în domeniul dreptului UE, CEDO și al limbilor străine, a fost deschisă o dezbatere pe marginea armonizării pregătirii în cadrul nivelului facultăților de drept în aceste domenii. În urma fiecăreia dintre aceste întâlniri, a fost redactată o minută care a fost ulterior postată pe site-ul INM, spre știința publicului interesat.

Apreciem că și acest demers trebuie continuat și chiar să devină o constantă dată fiind preocuparea INM pentru deschidere și transparență, dar și pentru o pregătire cât mai bună a potențialilor candidați.

I.2. Structura concursului

La propunerea INM, prin modificări regulamentare, astfel cum s-a menționat, au fost corectate, printre altele, neajunsurile referitoare la ponderea probei de verificare a cunoștințelor juridice în nota finală care, din anul 2012, este de 52,5% față de 75%, corelativ cu creșterea ponderii probei verificării raționamentului logic până la 22,5% față de 15% și a probei interviului până la 25% față de 10%.

Deși au existat critici cu privire la ponderea prea mare a probei interviului în nota finală, în special din partea candidaților care au trecut de primele două probe eliminatorii cu note mari și care nu au întrunit la interviu un punctaj necesar admiterii, apreciem că acest tip de recrutare răspunde mai bine nevoii sistemului de selectare a unor persoane adecvate profilului magistratului, nefiind suficient a acumula și aplica noțiuni de drept întrucât acestea pot suferi numeroase modificări ce vor presupune aptitudinea și disponibilitatea magistratului de a le interpreta și aplica în acord cu imperativele profesiei sale, aptitudini ce au a fi verificate îndeosebi în cadrul acestei testări, precum și în cea de verificare a raționamentului logic. Rezultatele noului sistem de selecție au putut fi constatate în cadrul formării inițiale și avem așteptarea că se vor releva începând din acest an și în cadrul sistemului.

Ne propunem în continuare adaptarea permanentă a standardelor de recrutare la cerințele profilului magistratului, sub aspectul verificării aptitudinilor, motivației, elementelor de etică specifice profesiei, a competențelor de exprimare și argumentare scrisă și orală, a existenței unei gândiri logice, structurate.

Subliniem totodată și importanța testării psihologice, condiție pentru admiterea în profesie. Cu privire la acest aspect, semnalăm în ultimii trei ani faptul admiterii tuturor cererilor de reexaminare formulate de către cei care au fost inițial respinși în cadrul testării psihologice, în cadrul concursului de admitere la INM. Ceea ce se semnalează nu este admiterea cererilor de acest tip ci procentul de 100% al admiterii cu accent pe situația specială din anul 2013, când 18 candidați au fost declarați inițial respinși, și care, în urma reexaminării, au fost declarați admiși. Cu privire la această situație apreciem că se impune analiza cauzelor și luarea unor măsuri dacă se vor dovedi necesare.

I.3. Baze de date de subiecte

Întrucât transparența și predictibilitatea procesului de recrutare este importantă, considerăm necesară elaborarea unei baze de date cu subiecte astfel încât să se evite situațiile în care se pot strecura probleme de drept controversate sau un enunț insuficient de clar exprimat ori echivoc ori nivele diferite de dificultate de la o sesiune de admitere la alta. Realizarea unei baze

de date cu subiecte și-ar dovedi cu atât mai mult utilitatea în contextul intrării în vigoare a noilor coduri legislative și a altor legi conexe. Această bază de date cu subiecte ar presupune selectarea unor persoane care ar lucra o perioadă mai îndelungată de timp pentru elaborarea întrebărilor, studierea practicii judiciare și a doctrinei.

II. Formarea profesională inițială

Potrivit art. 16 alin. 2 din Legea nr. 303/2004, formarea profesională inițială în cadrul INM constă în pregătirea teoretică și practică a auditorilor de justiție pentru a deveni judecători sau procurori.

Formarea profesională inițială trebuie să aibă un caracter practic, unitar și să fie pluralistă, aptă să dezvolte: competențe instrumentale (capacitate de analiză și sinteză, capacitatea de organizare și planificare, de a stabili priorități, cunoștințe generale de bază, cunoștințe de bază necesare profesiei de magistrat, etc.) competente interpersonale (capacitatea de evaluare și autoevaluare, capacitatea de a lucra în echipă, atitudinea în relațiile cu colegii, etc.) și sistemice (capacitatea de a transpune în practică cunoștințele dobândite, abilități de cercetare, abilități de a învăța, capacitatea de adaptare la noi situații, creativitate, etc.).

Formarea viitorilor judecători și procurori nu se limitează la inițierea în tehnica soluționării litigiilor ci presupune dezvoltarea unei sensibilități sociale, a înțelegerii vieții în societate, fiind necesară, așadar, o formare pluralistă care să garanteze și să întărească existența unui spirit deschis al magistraților.

Una dintre măsurile asumate prin Strategia formării inițiale 2009-2012 a fost elaborarea unui Statut al auditorilor de justiție. Proiectul Statutului întocmit de conducerea INM a fost supus dezbaterii publice, prin publicare pe pagina web a INM și a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului științific nr 18/17.11.2011. Documentul reglementează regimul incompatibilităților, drepturile și obligațiile auditorilor de justiție și a fost completat, sub aspectul prevederii obligativității completării fișelor de evaluare a activității formatorilor și a activității INM, prin Hotărârea Consiliului științific nr. 26/17.10.2013.

În anii anteriori, s-a reproșat, în mod special, programelor de formare profesională inițială lipsa parțială a caracterului practic, pregătirea în domenii care nu sunt de competența judecătorilor sau parchetelor de pe lângă judecătorii, pregătirea excesiv teoretică în domeniul dreptului UE și CEDO și incapacitatea absolvenților INM de a aplica la cazurile concrete cunoștințele în aceste domenii, insuficienta pregătire a viitorilor procurori pentru faza urmăririi penale, precum și lipsa pregătirii în domeniul abilităților non juridice.

În continuare, vom detalia atât măsurile luate de către actuala conducere INM pentru corectarea neajunsurilor semnalate mai sus, precum și propunerile din perspectiva caracterului practic, unitar și pluralist al formării.

II.1. Caracterul practic al formării

Anul I de studiu

Anul 2012 a marcat o reformă fundamentală în conceptul Programului de formare inițială pentru anul I de studiu. A fost elaborat primul program de formare inițială în format modularizat pentru anul I de studiu 2012 – 2013, supus dezbaterii Consiliului pedagogic și aprobat de Consiliul științific al INM în ședința din 3 iulie 2012 și, ulterior, de către Plenul CSM prin Hotărârea nr. 729/05.09.2012. Acest nou concept implementat în anul 2012, a fost perfecționat în anul următor, prin Programul de formare inițială pentru anul I de studiu 2013-2014, aprobat de Plenul CSM prin hotărârea nr. 706/27.06.2013.

Modularizarea presupune studierea disciplinelor separat pe unități de timp distincte, fiind înlăturat astfel neajunsul diluării pregătirii prin studierea acestora pe tot parcursul anului. Corelativ cu separarea disciplinelor pe module, în cadrul fiecărui modul au fost integrate acele materii legate indisolubil de materia principală. Spre pildă, în cadrul modului de dreptul familiei, căruia îi sunt alocate exclusiv patru săptămâni, sunt integrate și disciplinele CEDO, UE cu tematici adaptate la specificul pregătirii în domeniul dreptului familiei. Dată fiind amploarea domeniului dreptului civil și a celui penal la care se adaugă și modificarea amplă a legislației, aceste două discipline nu sunt complet modularizate, în sensul că nu se studiază pe unități de timp distincte. Soluția identificată a fost studierea, spre exemplu, în prima parte a unei săptămâni a dreptului civil și în a doua parte a celui penal. Acest sistem de formare modularizat conduce la o învățare integrată, mai eficientă, permițând ca efortul auditorilor de justiție să se concentreze pe un anumit domeniu în întreaga sa complexitate.

În continuare, se vor detalia elementele de noutate aduse de noul concept: abordarea corelată a aspectelor studiate în cadrul disciplinelor din anul I, prin integrarea unor materii care, în mod tradițional, erau studiate separat, ca discipline de sine stătătoare: CEDO, dreptul UE, drept comercial, criminalistică, psihologie judiciară; abordarea unitară și integrată a aspectelor de drept substanțial și drept procesual în materia disciplinelor fundamentale, prin reunirea catedrelor de drept civil și drept procesual civil/drept penal și drept procesual penal; accentuarea caracterului practic al formării și reproducerea, în condiții cât mai fidele, în cadrul seminariilor, a situațiilor reale, din practică și a activității din instanțe/parchete, utilizarea mijloacelor și metodelor de formare menite să dezvolte abilități specifice profesiei de judecător sau procuror, studiul dosarelor, întocmirea diferitelor tipuri de acte de procedură, procese simulate etc.; redimensionarea timpului de studiu și degrevarea curriculei de anumite materii al căror studiu a fost prevăzut ca facultativ, astfel încât auditorii să aibă la dispoziție un timp mai îndelungat pentru studiu individual.

Integrarea studiului unor materii în cel al disciplinelor fundamentale a presupus adaptarea tematicii celor dintâi materii astfel încât aspectele de drept intern dezbătute în cadrul seminariilor erau aprofundate ulterior din perspectiva materiei integrate. Spre pildă, seminarul având ca temă măsurile preventive în cadrul procesului penal era urmat de un seminar de CEDO cu aceeași temă și, pe cât posibil, având ca punct de plecare același material didactic – dosar – studiat la seminarul de penal.

O altă măsură pentru accentuarea caracterului practic al formării în cadrul dreptului UE și CEDO a constat în folosirea, în cadrul seminariilor, ca material didactic a unor dosare soluționate de instanțele române, astfel încât abordarea materiei nu s-a mai făcut doar prin raportare la jurisprudența celor două curți.

Reunirea catedrelor de drept civil și drept procesual civil/drept penal și drept procesual penal a înlăturat un alt neajuns legat de dificultatea corelării tematicii celor două discipline atunci când erau studiate separat și a contribuit la sporirea caracterului practic și unitar al formării în aceste domenii întrucât soluționarea oricărui dosar presupune, în mod firesc, analiza concomitentă și corelată a aspectelor de drept substanțial cu cele de drept procesual. Această măsură a presupus regândirea duratei seminariilor de civil și penal, în sensul creșterii la un număr de 5 ore/sesiune pentru menținerea numărului de ore alocate săptămânal acestor discipline. Creșterea duratei seminariilor a avut rezultate benefice și cu privire la managerierea timpului în cadrul acestuia atât din partea formatorului cât și din partea auditorilor de justiție, putându-se realiza o armonizare optimă cu dinamica grupei, o diversificare a metodelor de formare folosite – eficiența studierii unui dosar în timp scurt, pe echipe, minisevențe simulate etc. Avantajele enumerate au fost evidențiate atât de către formatori cât și de către auditorii de justiție.

Pentru accentuarea caracterului practic al formării, pe lângă prevederea în cadrul programului de formare profesională inițială a unui număr obligatoriu de procese simulate, au fost realizate, în cadrul seminariilor în funcție de tematica acestuia, minisevențe simulate. De asemenea, au fost incluse, în structura programului de formare inițială aferent anului I de formare 2013-2014, trei săptămâni de stagiu în cadrul instanțelor și parchetelor.

Subliniem că au fost organizate pentru auditorii de justiție din anul I stagii extracurriculare în cadrul ÎCCJ, PÎCCJ, DNA, DIICOT, serviciilor de probațiune, Institutului Național de Criminalistică din cadrul IGPR, care le-au oferit acestora informații noi și utile cu privire la viitoarea profesie.

Date fiind rezultate pozitive ale noii structuri a programului de formare inițială enumerate mai sus, apreciem necesară continuarea folosirii acestui format apt să conducă la o gândire logică, structurată și integrată a materiilor, realizarea unui număr mai mare de simulări cu

participarea unor formatori din mai multe domenii, precum și a altor persoane. De asemenea, propunem realizarea de ședințe comune ale formatorilor din diferite domenii pentru armonizarea tematicilor, a punctelor de vedere pe aspectele integrate.

Totodată, apreciem că se impune includerea mai multor stagii în cadrul instanțelor și parchetelor în sensul alternării modulelor de pregătire la sediul INM cu aceste stagii.

În realizarea aceluiași obiectiv, a fost lansat, în luna noiembrie 2012, un program pilot de colaborare INM-SNG în cadrul căruia auditori de justiție și cursanți, viitori grefieri au realizat împreună un proces simulat pornind de la o speță de dreptul familiei întemeiată pe dispozițiile Noului Cod civil, soluționată conform dispozițiilor Noului Cod de procedură civilă. Noutatea acestui demers a constat în realizarea de către auditorii de justiție și cursanți, fiecare potrivit atribuțiilor specifice, a tuturor sarcinilor legate de soluționarea unei cauze de la primirea cererii de chemare în judecată până la pronunțarea în ședință publică și motivarea hotărârii. Feed back-ul a fost realizat de formatorii de dreptul familiei împreună cu specialistul INM în științele educației, atât prin discuții cât și prin redarea unor secvențe înregistrate și ulterior analizate împreună, și a fost apreciat ca fiind deosebit de util pentru pregătirea practică specifică profesiei și pentru dezvoltarea abilităților de a lucra în echipă. Colaborarea cu SNG pe acest format a continuat și în anul următor și apreciem necesară permanentizarea ei date fiind rezultatele pozitive obținute.

Pentru completarea pregătirii auditorilor de justiție viitori procurori în etapa urmăririi penale, au fost realizate exerciții simulate de constatare a unei infracțiuni flagrante (cu parcurgerea etapelor de la primirea plângerii persoanei vătămate până la formularea unei propuneri de luare a unei măsuri preventive de către instanță), percheziții domiciliare, audieri de suspecți sau persoane vătămate de către procuror. La aceste exerciții au participat, pe lângă formatorul de penal – procuror, și alți formatori de la disciplinele de criminalistică, comunicare, dezvoltare, personală, etică, precum și specialistul INM în științele educației, astfel încât la final, auditorii de justiție au primit un feed back din perspectivă multiplă, integrată, pe toate palierele pregătirii profesionale. Ca o noutate, în cadrul exercițiilor simulate constând în audieri de suspecți și persoane vătămate, persoanele audiate au fost actori, aspect care a contribuit la relevarea unor atitudini, comportamente autentice din partea auditorilor de justiție care i-au ajutat pe aceștia din urmă, în baza feed back-ului dat de formatori, să se contextualizeze mai adecvat situației.

De asemenea, au fost organizate stagii extracurriculare în cadrul PÎCCJ, DNA, DIICOT și Institutul Național de Criminalistică din cadrul IGPR pentru a da posibilitatea auditori de justiție să cunoască aspecte cât mai variate ale activității desfășurate în parchete și diferitele structuri ale acestora.

Apreciem necesară, în scopul pregătirii specializate a viitorilor procurori în etapa urmăririi penale, includerea unor sesiuni suplimentare de formare în domeniul tehnicilor de investigare a infracțiunilor economice, infracțiunilor rutiere, precum și a celor din domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală.

În vederea punerii în aplicare în condiții optime a noilor coduri, pregătirea auditorilor de justiție de anul I s-a realizat în această materie încă din anul 2011. Ponderea seminariilor alocate acestui domeniu a crescut progresiv prin raportare la necesități – luându-se în calcul atât împrejurarea că fiecare generație urma să intre în profesie la doi ani după admitere cât și datele preconizate de intrare în vigoare a noilor coduri, precum și dispozițiile tranzitorii ale acestora – astfel încât în anul de formare 2013-2014, în materia noilor coduri civile, pregătirea se realizează exclusiv din perspectiva noilor dispoziții. De asemenea, prima ediție a Școlii de vară pentru auditorii de justiție, organizată în perioada 31.07 – 13.08.2011, a avut ca temă noile coduri.

Modificarea amplă a legislației ridică pentru formatori la acest moment dificultatea identificării prompte și eficiente a modului de aplicare în practică a noilor dispoziții precum și a practicii judiciare neunitare, sens în care ne propunem luarea măsurilor necesare în vederea asigurării pentru personalul de instruire cu normă întreagă a accesului la ECRIS.

Pentru realizarea unei formări eficiente, se vor continua eforturile de corelare permanentă a conținutului formării inițiale cu nevoile de formare ale auditorilor de justiție și cele ale sistemului de la primul nivel al ierarhiei sistemului, precum și ale sistemului în ansamblu, prin evaluarea programelor de formare inițială nu doar de către auditorii de justiție - în timpul INM dar și după absolvire - dar și de către alți beneficiari indirecti (judecători, procurori, conducători de instanțe și parchete)¹.

Anul II de studiu

Modificări importante s-au realizat și cu privire la programul anului II de stagiou, în sensul eficientizării, printr-o mai bună sistematizare (revizuirea numărului de ore alocate componentei de module în sensul adaptării lor pentru punerea în aplicare optimă a dispozițiilor noilor coduri, regândirea activității în cadrul compartimentelor auxiliare în sensul posibilității de realizare pe întreg parcursul stagiului în locul unei etape fixe la început, restructurarea tematicii diferitelor etape de stagiou, revizuirea caietului de practică în sensul includerii și a unor acte ce preced soluția în cauză – încheiere de încuviințare a probatoriului, de dispunere a unei expertize, ordonanță de dispunere a unei expertize etc.) și accentuare a caracterului practic.

¹ A se vedea infra modelul de evaluare Kirkpatrick, p.12

Dat fiind rezultatul pozitiv al structurii actuale a programului de stagiu, propunem menținerea acestuia în continuare. Totodată, ne propunem să încurajăm menținerea contactului permanent între auditorii de justiție și formatorii INM pentru lămurirea diferitelor aspecte identificate în perioada de stagiu și cu semnalarea chestiunilor de practică judiciară care ar putea fi rezolvate neunitar.

De asemenea, s-au realizat la sediul INM, întâlniri cu coordonatorii de practică în cadrul cărora s-au formulat recomandări de către conducerea INM ca, la implementarea programelor de stagiu, să fie avută în vedere necesitatea ca fiecare auditor de justiție să aibă posibilitatea de a urmări soluționarea unei cauze în integralitatea ei, de la primirea cererii de chemare în judecată/a plângerii până la soluționare, de a lua contact cu activitatea mai multor judecători sau procurori specializați pe mai multe domenii, de a avea un contact nemijlocit cu activitatea organelor poliției judiciare, prin deplasarea la sediul secțiilor de poliție, de a înțelege rolul compartimentelor auxiliare, importanța dialogului cu personalul auxiliar, atitudinea și dialogul cu justițiabilii. La aceste întâlniri, a participat și specialistul INM în științele educației, ocazionându-se astfel discuții utile despre metodele de formare și evaluare a auditorilor de justiție în anul II.

Apreciem necesară continuarea organizării de întâlniri cu coordonatorii de practică la care să fie invitat specialistul INM în științele educației.

S-au organizat și pentru auditorii de justiție din anul II stagii extracurriculare de mai lungă durată față de cele organizate pentru auditorii de justiție din anul I, în cadrul ICCJ, PICCJ, DNA, DIICOT, Direcției de Probațiune, Institutului Național de Criminalistică, unde au avut ocazia de a participa la activități practice (ex. în cadrul stagiului la INC, au realizat o cercetare la fața locului). Considerăm că avantajele acestor stagii extracurriculare impun continuarea organizării lor pe viitor.

În vederea asigurării unei evaluări complete a activității de formare din cadrul anului II de studiu, pentru prima dată a fost conceput și implementat un proces de monitorizare a programului anului II de stagiu.

Prima activitate de acest tip, s-a desfășurat în perioada noiembrie 2012-ianuarie 2013 și a constat în discuții libere între formatorul cu normă întreagă delegat al INM și conducerea instanței/parchetului vizitate, coordonatori de practică, judecători/procurori și auditori de justiție. Auditorilor de justiție și coordonatorilor de practică le-au fost distribuite și chestionare de evaluare a programului anului II de stagiu. Activitatea s-a finalizat cu redactarea, de către fiecare formator cu normă întreagă, a unui raport pentru fiecare centru de stagiu vizitat, concluziile fiind avute în vedere la elaborarea și implementarea programelor de stagiu. Această activitate de monitorizare a fost apreciată pozitiv de către coordonatorii de practică întrucât a dat ocazia

schimbului de experiență și dialogului direct cu reprezentanții INM în teritoriu. Și în anul 2014, a fost realizată monitorizarea anului II, rezultând informații deosebit de utile pentru o mai bună elaborare și implementare a programului de stagiu. Suplimentar față de activitatea desfășurată în anul anterior, în anul 2014, auditorilor de justiție le-au fost distribuite și chestionare privind programul de formare aferent anului I, pentru evaluarea utilității și eficienței acestuia din urmă din perspectiva anului II de stagiu. În ceea ce privește consultarea auditorilor de justiție din anul II cu privire la beneficiile programului de instruire din anul I, această procedură se înscrie în nivelul 3 al modelului Kirkpatrick² dat fiind că evaluarea este externă programului de instruire, iar analiza nu mai este bazată pe percepții ci pe practica efectivă. Astfel, se verifică ceea ce au învățat raportat la ceea ce ar trebui să știe la locul de muncă.

Date fiind beneficiile multiple enumerate, considerăm necesară continuarea activității de monitorizare a anului II de stagiu.

Dificultățile cele mai importante în organizarea anului II, constau în deficitul foarte mare de spații și de dotări IT la nivelul centrelor de stagiu, precum și în mobilitatea corpului coordonatorilor de practică, aceasta din urmă determinată pe o parte de promovarea rapidă în funcții de execuție, iar pe de altă parte de numărul relativ redus de candidați înscriși în procedurile de selecție organizate de INM.

Măsurile luate până în prezent au vizat asigurarea în fiecare centru de stagiu a 2 coordonatori de practică, precum și organizarea permanentă și în timp util de sesiuni de recrutare. O altă măsură ar putea consta în creșterea în rândul judecătorilor și procurorilor a interesului de a candida în cadrul procedurilor de selecție a coordonatorilor de practică prin evidențierea importanței acestei etape în pregătirea viitorilor lor colegi.

² Conform lui Kirkpatrick sunt 4 niveluri de evaluare:

1. Reacția cursanților. Cum s-au simțit în cadrul programului de formare? Care e percepția lor cu privire la program? Evaluarea este internă, imediat după ce programul de formare s-a încheiat.
2. Învățare. Au învățat ceva? Asta e o alta întrebare. Testele efectuate înainte de curs și la un timp după curs pot revela nivelul de învățare.
3. Comportament. Aplică ei ceea ce au învățat? Li s-a schimbat comportamentul? Pentru măsurarea acestui indicator este nevoie de cooperarea instanțelor și parchetelor sau a auditorilor după o perioadă de timp după ce s-a încheiat programul de instruire din anul I sau II.
4. Rezultate. Obțin rezultate în urma programului de instruire din institut ? Din nou este nevoie de cooperarea cu instanțele și parchetele. Rezultatele măsurate prin datele primite de la aceștia trebuie atribuite legate de schimbările întâmplare după anii de pregătire.

II.2. Caracterul unitar al formării

O preocupare constantă a fost și asigurarea caracterului unitar al formării, cu relevanță atât în ce privește conținutul informațiilor transmise cât și în ce privește evaluarea auditorilor de justiție.

În urma demersurilor comune ale CSM și INM, Ministerul Finanțelor Publice a aprobat prin bugetul de stat pentru anul 2012, iar Consiliul Superior al Magistraturii a repartizat prin bugetul Institutului Național al Magistraturii, finanțarea a 15 posturi de formator cu normă întreagă, în afara celor existente în anul 2011. În urma scoaterii la concurs a acestor posturi, până în prezent au fost finalizate proceduri pentru ocuparea unui număr de 14 posturi de formatori cu normă întreagă (actualmente 17 posturi ocupate în total), din rândul judecătorilor și procurorilor, în cadrul departamentelor de formare inițială, formare continuă și formare a formatorilor, la următoarele discipline: drept civil, drept procesual civil, drept penal, drept procesual penal, etică și deontologie profesională, cooperare juridică în materie civilă și penală, CEDO, dreptul familiei, drept comercial.

Ocuparea posturilor de formator cu normă întreagă, dincolo de contribuția la consolidarea corpului de formatori, a avut un impact semnificativ în asigurarea caracterului unitar al formării, deopotrivă sub aspectul conținutului și al metodologiei, reflectat în mod special prin planurile de seminar – una dintre atribuțiile acestor formatori. Planurile de seminar au fost elaborate cu includerea doctrinei și practicii judiciare relevante, cu indicarea desfășurării întregului seminar și anexarea materialului didactic necesar – dosare și modele de acte - și au fost comunicate tuturor membrilor fiecărei catedre, precum și tuturor auditorilor de justiție, fiind postate pe intranet-ul INM. Aceste planuri de seminar pe lângă unificarea conținutului și metodelor la nivelul grupelor formării inițiale au contribuit, în contextul intrării în vigoare a noilor coduri legislative, la transmiterea către un număr important de viitori judecători și procurori a unui mesaj comun în vederea aplicării în practică unitare a noilor dispoziții.

În ce privește materiile integrate, a fost necesar o colaborare permanentă între formatorii implicați pentru a transmite un punct de vedere unitar cu privire la aceeași problemă de drept. Această colaborare s-a concretizat în armonizarea tematicilor, precum și în folosirea acelorași materiale didactice – dosare, acte procedurale, formulare etc. - și a fost facilitată atât de către formatorii cu normă întreagă cât și în cadrul întrunirilor Consiliului Pedagogic.

Considerăm necesară continuarea eforturilor de standardizare a materialelor didactice, elaborarea unor “portofolii instituționale”, pentru fiecare domeniu de formare, care să conțină caiete ale formatorilor, metodologii comune, diverse tipuri de materiale standardizate, modele de acte specifice anumitor tipuri de proceduri etc., elaborarea planurilor de seminar și afișarea lor pe intranet-ul INM la finalizarea seminarului după consultarea tuturor colegilor implicați pentru a

identifica dacă au existat și alte puncte de vedere rezultate din dezbateri, realizarea de către formatorii cu normă întreagă de articole, studii pe marginea problemelor de practică judiciară neunitară identificate, convocarea periodică a Consiliului Pedagogic.

Referitor la caracterul unitar al evaluării continue a auditorilor de justiție, o primă măsură a constat în efectuarea de către formatorii cu normă întreagă de seminarii cu mai multe grupe de auditori de justiție, fiind astfel implicat un număr mai mic de formatori în cadrul formării inițiale. De asemenea, au fost realizate de către specialistul în științele educației sesiuni de formare a formatorilor cu privire la evaluarea continuă, la metodele de formare, sesiuni la care au participat toți formatorii implicați în cadrul formării inițiale. Aceste sesiuni au fost apreciate de către formatori ca fiind deosebit de utile și au consolidat dialogul și schimbul de experiență în cadrul personalului de instruire la nivelul tuturor domeniilor de formare.

În ce privește anul II de stagiul, s-au realizat, astfel cum s-a menționat, o serie de întâlniri împreună cu coordonatorii de practică și specialistul INM în științele educației, au fost explicate și dezbătute criteriile noii fișe de evaluare continuă, s-a realizat un schimb util de experiență.

Apreciem ca fiind importantă continuarea organizării de întâlniri între formatori, coordonatori de practică și specialistul în științele educației, precum și realizarea de ședințe de catedră periodice pentru discutarea nivelului și progresului înregistrat de către auditorii de justiție.

II.3. Caracterul pluralist al formării.

O atenție deosebită cât privește formarea auditorilor de justiție a fost acordată componentei pluraliste a formării, pentru dobândirea cunoștințelor în domenii adiacente dreptului, dezvoltarea conștiinței identității profesionale, cunoașterea specificului altor profesii juridice și dezvoltarea abilităților non-juridice și de comunicare.

În vederea îmbunătățirii abilităților de relaționare ale auditorilor de justiție, în anul 2011, a fost realizat, în cadrul școlii de vară organizată în perioada 31.07 – 13.08.2011, un program de dezvoltare personală și leadership, cuprinzând ateliere de dezvoltare personală.

În anul 2012, a fost posibilă pentru prima dată includerea în programul de formare inițială aferent anului I de sesiuni de formare în domeniul dezvoltării personale, ca urmare a recrutării unui formator în acest domeniu. Începând din același an, a crescut numărul de ore alocate disciplinei Comunicare și a fost armonizată tematica acestei discipline cu cea a dezvoltării personale, recent introdusă. În cadrul seminariilor alocate comunicării, pentru eficiența acestora, auditorii de justiție au asistat și la ședințe de judecată în instanțe.

Considerăm că este necesară îmbunătățirea permanentă a modului de realizare a seminariilor de comunicare și dezvoltare personală, atât prin adaptarea curriculei și metodelor cât și prin consolidarea corpului de formatori în domeniu.

Un alt element de noutate subsumat acestui obiectiv a constat în organizarea de stagii anuale ale auditorilor de justiție din anul I, în cadrul formelor de exercitare a profesiei de avocat, în temeiul parteneriatului cu Uniunea Națională a Barourilor din România, încheiat în data de 9 mai 2012, primul stagiul de practică desfășurându-se în perioada 16.07-10.08.2012.

De asemenea, auditorii de justiție au beneficiat, astfel cum s-a menționat, începând cu anul de formare 2012-2013 de vizite de studiu în cadrul serviciilor de probațiune, în temeiul protocolului de colaborare încheiat între INM și Direcția de Probațiune din cadrul Ministerului Justiției în data de 17 mai 2012.

Tot ca element de noutate, au fost concepute o serie de activități extracurriculare menite să deschidă perspectiva auditorilor de justiție și spre alte domenii decât cele prevăzute în programul de formare inițială: stagii extracurriculare pentru auditorii de justiție din anul I și II (Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Institutul Național de Criminalistică din cadrul IGPR), menționate și mai sus; au fost realizate vizite în cadrul Penitenciarului Rahova; auditorii de justiție au fost invitați să participe la festivalul de teatru al deținuților; conferințe și evenimente organizate sub titulatura "Întâlniri de bun augur", la care au acceptat să participe *pro bono* personalități ale vieții publice: jurnaliști, antropologi, avocați, diplomați, magistrați etc. De asemenea, la data de 20 martie 2014, a avut loc, în aula INM, proiecția filmului „Judgement in Hungary”, în cadrul Festivalului One World Romania, proiecție urmată de o dezbatere pe tema combaterii discriminării.

Pentru exersarea aceluiași abilități de relaționare, în cadrul metodelor folosite la seminar, a fost pus accentul pe lucrul în echipă, a fost dezvoltată colaborarea cu Școala Națională de Grefieri prin desfășurarea mai multor activități, deja menționate, la care au participat auditori de justiție și cursanți.

Ne propunem să continuăm includerea în pregătirea auditorilor de justiție a stagiilor în cadrul formelor de exercitare a profesiei de avocat cu luarea în calcul a posibilității efectuării acestui stagiul în anul II, a stagiilor extracurriculare în cadrul instituțiilor menționate, a "Întâlnirilor de bun augur", a colaborării cu SNG.

Apreciem necesară folosirea în continuare a metodelor de formare apte să deschidă perspective și să genereze dezbateri – proiecții de film pe teme relevante, eventual cu invitați, în scopul schimbului de idei și prezentării diferitelor perspective asupra profesiilor juridice și impactului lor în societate

Astfel cum se arată și în numeroasele recomandări, viitorii magistrați trebuie ajutați să-și conștientizeze rolul în societate, apartenența la un corp profesional, să-și însușească deontologia profesiei, să-și exerseze abilitățile de comunicare, deschiderea pentru dialog etc., scop în care apreciem necesară, pe lângă cele enunțate, realizarea de întâlniri periodice, într-un cadru mai restrâns, ale auditorilor de justiție cu formatorii cu normă întreagă – judecători și procurori – având ca temă discuții referitoare la profesie, principii, valori, etică, provocări.

Pentru timpul liber, în cadrul departamentului de formare inițială, prin grija formatorilor cu normă întreagă li s-a oferit, lunar, programul cultural din București (teatru, film, muzee, expoziții, publicații etc.)³.

³ În comunicarea Comisiei către Parlamentul european din data de 13.09.2011 se arată că ”atunci când evaluează volumul de muncă al judecătorilor și procurorilor, statele membre ar trebui să analizeze timpul pe care aceștia îl petrec în afara instanțelor drept o investiție în calitatea actului de justiție”. (Comunicare a comisiei către parlamentul european, consiliu, comitetul economic și social și comitetul regiunilor instaurarea unui climat de încredere în justiție la nivelul UE o nouă dimensiune a formării judiciare europene com/2011/0551 final din data de 13.09.2011)

III. Personalul de instruire

Unul din obiectivele asumate prin Strategia de recrutare, formare și evaluare a formatorilor 2009-2012 a fost reprezentat de modificarea și completarea dispozițiilor Statutului formatorului adoptat în anul 2007, în sensul asigurării unei proceduri de selecție mai eficiente, mai transparente și evaluării periodice a performanței formatorilor INM, dar mai ales al unificării procedurilor de selecție, formării și evaluării pentru formatorii implicați în formarea profesională inițială și continuă, precum și introducerea unor dispoziții referitoare la coordonatorii de practică.

În acest context, un nou Statut al personalului de instruire al INM a fost adoptat de Consiliul științific al INM și aprobat de Plenul CSM prin Hotărârea nr. 531/19 iunie 2012. Noul Statut stabilește profilul personalului de instruire, cu menționarea unor standarde de conduită profesională obligatorii și enumeră atribuțiile generale și specifice ale personalului de instruire, între care se regăsește, pentru formatorii cu normă întreagă, desfășurarea de activitate științifică și de cercetare. Totodată, se prevede o procedură de recrutare unitară sub aspectul etapelor și criteriilor aferente, pentru formatorii colaboratori, indiferent de componenta de formare: inițială, continuă sau formare de formatori și coordonatorii de practică, drepturile și îndatoririle personalului de instruire, condițiile în care intervine suspendarea și încetarea calității de formator/coordonator de practică, precum și regulile generale aplicabile evaluării personalului de instruire.

III.1. Recrutarea

Cu privire la forma de colaborare cu formatorii, conducerea INM a avut în vedere recomandarea evidențiată la pct. 21 din Avizul nr. 4 (2003) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri privind formarea inițială și continuă specifice judecătorilor la nivel național și european, potrivit cu care *”atunci când judecătorii sunt responsabili cu activitatea de formare, este important ca aceștia să păstreze contactul cu practica judecătorească”*.

Prin urmare, este deosebit de important ca formatorii să desfășoare activitatea specifică magistratului astfel încât mesajul lor să fie unul izvorât din experiența proprie.

Recomandările enunțate nu împiedică ci chiar impun recrutarea unor formatori cu normă întreagă care ar trebui să desfășoare sarcini specifice formării din perspectiva creșterii profesionalismului activității de formare (ex. stabilirea unor teme detaliate, materiale, fișe pentru toți formatorii din cadrul catedrei respective, identificarea materialului didactic relevant, a

practicii neunitare, în vederea asigurării unei pregătiri dar și evaluări unitare a tuturor auditorilor de justiție).

În acest sens, apreciem importanța păstrării sistemului mixt de colaborare a INM cu formatorii implicați în cadrul formării inițiale – cu normă întreagă și colaboratori pentru avantajele complementare aduse de aceasta.

În baza dispozițiilor noului statut al personalului de instruire, s-a realizat recrutarea a 14 formatori cu normă întreagă (în prezent, fiind ocupate 17 posturi din cele 20 existente în statutul de personal) în majoritatea domeniilor de formare, precum și a altor formatori colaboratori și coordonatori de practică. Recrutarea de formatori colaboratori s-a impus din perspectiva consolidării corpului de formatori pe anumite domenii (ex. dreptul UE, comunicare), schimbării specializării (ex. drept civil), încetării colaborării (ex. engleză juridică).

Recrutarea de coordonatori de practică s-a impus, astfel cum s-a menționat mai sus, pe o parte ca urmare a promovării rapide în funcții de execuție, iar pe de altă parte ca urmare a numărului relativ redus de candidați înscriși în procedurile de selecție organizate de INM care a condus la redeclanșarea de mai multe ori a procedurilor de selecție pentru unele centre de stagiu. Astfel cum s-a arătat, măsurile luate până în prezent au vizat asigurarea în fiecare centru de stagiu a 2 coordonatori de practică, precum și organizarea permanentă și în timp util de sesiuni de recrutare. O altă măsură ar putea consta în creșterea în rândul judecătorilor și procurorilor a interesului de a candida în cadrul procedurilor de selecție a coordonatorilor de practică prin evidențierea importanței acestei etape în pregătirea viitorilor lor colegi.

Potrivit statutului, toate persoanele nou selectate au beneficiat de sesiuni de formare a formatorilor.

Este de subliniat eficiența acestui sistem de selecție confirmată de evaluările obținute de către formatorii nou recrutați.

Ne propunem în continuare evaluarea permanentă a situației corpului personalului de instruire în vederea identificării prompte a nevoilor de recrutare și demarării în timp util a procedurilor de selecție.

III.2. Evaluarea

O formare de calitate presupune o evaluare permanentă și relevantă a personalului de instruire. Obiectivul principal al evaluării este perfecționarea și îmbunătățirea performanțelor corpului personalului de instruire. Desigur, pot exista și situații de neadecvare la profilul formatorului, caz în care se poate impune recomandarea de încetare a colaborării.

În baza noului statut, Consiliul științific a adoptat, în ședința din 5 februarie 2013, Metodologia de evaluare a personalului de instruire al INM. Metodologia dezvoltă dispozițiile Statutului referitoare la procedura de evaluare, stabilind criteriile de evaluare (eficiența metodelor de formare, caracterul interactiv al formării, respectarea îndatoririlor cu caracter administrativ sau organizatoric, disponibilitatea de a participa la acțiuni de formare prevăzute în programul anual de formare etc.) și formularistica utilizată în cadrul procedurii. Evaluarea personalului de instruire se realizează din perspectivă multiplă: a beneficiarilor direcți ai formării (auditori de justiție și participanții la activitățile de formare profesională continuă), a titularului de disciplină, (în cazul formării inițiale), a departamentelor implicate în desfășurarea activităților specifice de formare sub aspectul îndeplinirii sarcinilor administrative, precum și a specialistului în științele educației.

Notăm că o dificultate în realizarea acestui demers este reticența auditorilor de justiție în completarea chestionarelor de evaluare a formatorilor/coordonatorilor de practică. În acest sens, în vederea implementării eficiente, a fost realizat de către actuala conducere a INM un dialog constant de conștientizare de către auditorii de justiție a importanței și răspunderii pe care au în exprimarea cu seriozitate a opiniei lor. De asemenea, s-a asigurat confidențialitatea datelor colectate în timpul procesului de evaluare până la comunicarea de către comisia de evaluare a rezultatului acestei evaluări către formator. O altă măsură a fost completarea Statutului auditorilor de justiție cu dispoziții privind obligativitatea completării fișelor de evaluare a activității formatorilor și a activității INM, aprobată prin Hotărârea Consiliului științific nr. 26/17.10.2013.

În urma măsurilor de mai sus, la sfârșitul anului de formare 2012-2013, s-a realizat la nivelul Departamentului de formare inițială, evaluarea activității formatorilor implicați în activitatea de formare inițială aferentă promoției anului I. Situația centralizată a acestei evaluări a fost supusă dezbaterii Consiliului științific în ședința din 25 septembrie 2013, lista conținând echipa de formatori implicați în activitatea de formare inițială aferentă anului I 2013-2014 fiind înaintată Plenului CSM, care a aprobat-o prin Hotărârea 1241/19.11.2013.

Ne propunem realizarea în continuare a eforturilor de evaluare a corpului personalului de instruire pentru implicarea în condiții optime a acestuia în formarea profesională inițială.

III.3. Formarea personalului de instruire

Astfel cum s-a evidențiat și mai sus, actuala conducere INM a manifestat o preocupare constantă pentru perfecționarea corpului personalului de instruire, sens în care s-au organizat periodic întâlniri ale formatorilor, cu normă întreagă sau colaboratori, cu specialistul INM în

științele educației pe teme vizând metodele de formare și evaluare a auditorilor de justiție cu rezultate pozitive în ce privește formarea profesională a acestora.

Ne propunem organizarea în continuare de astfel de întâlniri ale formatorilor cu normă întreagă, colaboratori și ale coordonatorilor de practică cu specialiștii în științele educației, pentru încurajarea schimbului de experiență, precum și pentru creșterea performanței în formare.

IV. Absolvirea INM

Astfel cum se menționează și în strategia INM pentru perioada 2013-2016, s-a demarat procesul de consultare a instanțelor și parchetelor cu privire la necesitatea unor modificări legislative sau regulamentare privitoare la concursurile și examenele organizate de CSM prin INM. În cadrul acestei consultări, s-a conturat și sugestia renunțării la examenul de absolvire a INM, corelativ cu completarea Programului de formare inițială cu o serie de activități care să îndeplinească scopul acestuia (de ex, stabilirea unui număr de evaluări în anul II care să obiectiveze evaluarea). Argumente în favoarea soluției: numărul mare de examene susținut de auditorii de justiție pe parcursul celor 2 ani de studiu în cadrul INM, perioada scurtă între examenul de absolvire și cel de capacitate (1 an), prelungirea cu 1-2 luni a perioadei de practică, evitarea unor cheltuieli bugetare semnificative.

V. Magistratul român magistrat european

În art. 27 din Avizul nr. 4/2003 al CCJE, se arată că deschiderea granițelor înseamnă că viitorii judecători trebuie să trebuie să conștientizeze faptul că sunt judecători europeni și că trebuie să fie la curent cu temele europene.

În comunicarea Comisiei Europene către Parlamentul European⁴ din 13 septembrie 2011 se arată că pentru funcționarea eficientă a unui spațiu judiciar european este esențială crearea unei culturi judiciare europene care să respecte pe deplin principiul subsidiarității și independența judiciară, iar formarea judiciară este un element crucial al acestui proces, întrucât consolidează încrederea reciprocă între statele membre, practicieni și cetățeni. Se mai subliniază importanța momentului la care are loc formarea și anume încă de la începutul carierei întrucât plasată astfel ”ar permite judecătorilor și procurorilor să evalueze și să se dedice pe deplin aspectului european al rolului pe care îl îndeplinesc”. În cadrul acestui document, se menționează importanța formării în domeniul dreptului UE, precum și a schimburilor.

Ca urmare a progreselor înregistrate pe parcursul ultimilor ani și a implicării în activitățile Rețelei Europene de Formare Judiciară, Institutul Național al Magistraturii a fost reales, în 2013, pentru încă un mandat de 3 ani, începând din anul 2014 ca membru al Comitetului de Pilotaj.

În ce privește formarea în domeniul dreptului UE, notăm sprijinul permanent acordat catedrei de specialitate pentru adaptarea curriculei la nevoile de formare, în special în domeniul cooperării judiciare, pentru creșterea numărului de seminarii alocate acestei discipline, precum și pentru consolidarea corpului formatorilor în acest domeniu.

În realizarea componentei europene a formării profesionale inițiale, perioada 2011-2014 a marcat continuarea activităților organizate în cadrul parteneriatelor încheiate la nivel european cu instituții și școli de magistratură (*Programul Leonardo da Vinci - Guidelines for Initial Training / Ghid comun de formare inițială a viitorilor judecători și procurori - Învățare pe tot parcursul vieții, programul de schimb derulat în parteneriat cu școlile de magistratură din Franța, Italia și Spania*).

În urma concursului de referate în materia CEDO și concursului *Jus Europaeum* în materia dreptului UE, auditorii de justiție câștigători au beneficiat de stagii și vizite de

⁴ Comunicare a comisiei către parlamentul european, consiliu, comitetul economic și social și comitetul regiunilor instaurarea unui climat de încredere în justiție la nivelul UE o nouă dimensiune a formării judiciare europene com/2011/0551 final din data de 13.09.2011

studiu la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

În mod constant, auditorii de justiție au participat și s-au calificat în cadrul etapelor eliminatorii ale concursului Școlilor de Magistratură din Europa – THEMIS, iar câștigarea mării finale a ediției din 2012 de către una din echipele României a prilejuit găzduirea de către INM a ediției a VIII-a, în octombrie 2013.

În perioada septembrie - decembrie 2013, INM s-a implicat în desfășurarea programului de schimb pilot AIAKOS, program destinat auditorilor de justiție coordonat de EJTN (domeniile cooperare judiciară internațională în materie civilă și penală), prin trimiterea unor echipe de auditori de justiție în Italia, Belgia, Polonia, Franța, Ungaria, Portugalia și Spania, precum și prin găzduirea, în perioada 9-13 decembrie 2013, unor echipe de auditori de justiție belgieni, portughezi și francezi.

În cadrul proiectului JUST/2011/JPEN/AG/2949 “*Strengthening judicial cooperation to protect victims of crimes*” derulat de Consiliul Superior al Magistraturii în cooperare cu Institutul Național al Magistraturii, a fost organizată, în perioada 21-27 iulie 2013 prima ediție a Școlii de vară în domeniul protecției victimelor pentru viitorii judecători, procurori și alți profesioniști din domeniul juridic.

Un element important în realizarea componentei europene a formării, îl constituie și pregătirea în domeniul limbilor străine de circulație internațională. Cu privire la acest aspect, notăm preocuparea actualei conduceri a INM de adaptare a curriculei limbilor străine sub aspectul conținutului pentru aprofundarea terminologiilor de specialitate, și al metodelor pentru dezvoltarea abilităților conversaționale. În același sens, s-au luat măsuri pentru consolidarea corpului de formatori în domeniu cu specializare juridică, prin recrutare.